

Finansų ministerija: Valstybės kontrolės atliktas valdžios sektoriaus finansų tvarumo vertinimas yra sveikintinas

Finansų ministerija pritaria Valstybės kontrolės nuostatai, kad ilgalaikio horizonto turėjimas yra tiesiog būtinas, ir svarbu laiku priimti sprendimus bei spręsti kylančias problemas. Kartu pažymėtina, kad skaičiavimų rezultatus nulemia naudojamos prielaidos, ir čia Valstybės kontrolės fiskalinės projekcijos yra labiau pesimistinės nei numatyta Vyriausybės naujausioje Stabilumo programoje. Valstybės kontrolės apskaičiuotas skolos dydis ilgalaikėje perspektyvoje (2036 m.) taip pat didesnis, nei toks būtų pagal Finansų ministerijos skaičiavimus, taikant Stabilumo programos fiskalinį scenarijų. Taip pat pažymime, kad Valstybės kontrolės skaičiavimuose **neįvertintos** vykdomos arba artimiausioje ateityje planuojamos vykdyti politikos priemonės.

Pastebime, kad, kaip tai rašoma ataskaitoje, Valstybės kontrolė daro prielaidą, kad visi įsipareigojimai, įskaitant su visuomenės senėjimu susijusias išlaidas, bus finansuoti, o **išlaidų apribojimais**, kylantys iš LR fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo ir LR fiskalinės drausmės įstatymo bei Lietuvos Stabilumo 2016 m. programos nuostatų, **nevertinti. Nevertinta ataskaitoje ir Socialinio modelio įtaka valdžios sektoriaus finansams.**

Pastarųjų metų patirtis įrodė, kad Vyriausybė prioritetą skiria fiskalinei drausmei ir išlaidų suvaldymui, siekiant sumažinti valstybės skolos lygį. Išlaidų taisyklių laikomasi, o valdžios sektoriaus deficitas 2015 m. sudarė 0,2 proc. BVP ir buvo mažiausias per laikotarpį nuo Nepriklausomybės atkūrimo. Deficitas 2014 m. taip pat buvo vienas iš mažiausių ES ir siekė 0,7 proc. BVP. Pagal Vyriausybės Stabilumo programą, 2017 m. ir vėlesniais metais numatoma subalansuoti valdžios sektoriaus finansus ir pasiekti perteklių. Palyginimui, kaip minėta, Valstybės kontrolės ataskaitoje nagrinėjamas pesimistiškesnis fiskalinis scenarijus.

Vyriausybė 2015 m. Seimui pateikė teisės aktų projektų paketą, vadinamąjį Socialinį modelį, kurio aprašymas taip pat pateiktas ir Europos Komisijos įvertinimui. Šalia darbo rinkos santykių modernizavimo, Socialiniu modeliu siekiama pertvarkyti socialinio draudimo pensijų sistemą – pensijų apskaičiavimą padaryti aiškesnį ir skaidresnį, o dydžius – labiau priklausomus nuo mokėtų pensijų draudimo įmokų, sudaryti sąlygas, užtikrinsiančias pensijų sistemos finansinį tvarumą ir pensijų dydžių adekvatumą. Remiantis Stabilumo programos informacija, Socialinis modelis teigiamai veiks valdžios sektoriaus finansų tvarumą ilguoju laikotarpiu (trumpalaikius kaštus padengtų reformos nauda ilgalaikėje perspektyvoje). Šiuo metu Socialinis modelis svarstomas Seime.

Vyriausybė tęs Stabilumo programoje numatytą viešųjų finansų strategiją ir didins perskirstomą BVP dalį, gerinant mokesčių administratoriaus veiklos efektyvumą, taikant naujausias šiuolaikines technologijas ir toliau nuosekliai didinant ekonomikos augimui palankius mokesčius. Būtent tai rekomenduoja ir tarptautinės finansų institucijos.

Palyginimui, kaip tai pastebėta ir Valstybės kontrolės ataskaitoje, įvertinus Lietuvos 2016 m. Stabilumo programoje numatytą viešųjų finansų strategiją, Lietuvos viešųjų finansų tvarumo rizika, Europos Komisijos skaičiavimais, yra **maža**.

Nepaisant skirtingo tarpinstitucinio požiūrio į fiskalines projekcijas, Valstybės kontrolės įžvalgos dar sykių parodo, kaip svarbu kuo anksčiau identifikuoti problemas ir rizikos veiksnius bei priimti savalaikius sprendimus. Pirmiausiai būtina išlaikyti fiskalinę drausmę ir patvirtinti bei vykdyti struktūrines reformas socialinės apsaugos srityje, darbo rinkos reguliavime, švietime, sveikatos apsaugoje, užsieniečių įdarbinimo

srityje, būtina skatinti gimstamumą. Vyriausybė jau ėmėsi priemonių šiose srityse, kai kurias dar reikia patvirtinti priimant atitinkamus įstatymus pagal pasiūlytus projektus; šios priemonės bus tęsiamos.